

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9 szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Erzsébet-tér 9. sz. alatt a könyvnyomdában. Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetésny, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata 15 fillér.
Többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Nyilttér:

Egy sor 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

A rimaszécsi járás székhelykérdése.

Mult számunkban a Feleden június hó 23-án megtartott népes értekezlet eredményeképpen és kívánatra felvetettük lapunk hasábjain ismét e kérdést.

Kijelentettük, hogy e kérdésben irányító szerepet nem vehetünk fel, azonban szívesen adunk helyt minden erre vonatkozó véleménynek; mert csak akkor lép elő tiszta képen a törekvés indoklottsága és a mozgalom célja.

E kijelentésből folyólag, de meg azért is, mert mindenkor a közügyet és közérdeket szolgáltuk és szolgáljuk, helyt adunk az alábbi cikknek is.

Mennyiben azonban abból bizonyos neheztelő hang emelkedik ellenünk, kénytelenek vagyunk arra megjegyzésünket megtenni.

Az igen tisztelt cikkíró ur, ki ez előtt, mint értesülve vagyunk, a 90-es években, midőn e kérdésben ugyancsak erős mozgalom volt, már kemény tollal cikkezett, most ismét felvette a tollat és utóbbi cikkében nekünk tulajdonítja a mozgalom megindítását.

Hát erre a válasznak az, hogy bár jogunk lenne a kérdést a magunk véleménye szerint egyoldalul is elbírálni, ezt nem tesszük, hanem mindkét felet türelmesen meghallgatjuk és most, midőn már mindkét érdekes csoport nyilatkozott, a közönségre bizzuk a bírálatot.

Tiltakozunk azonban azon állítás ellen, hogy e mozgalmat mi vetettük volna fel, mert a mozgalomra vonatkozó híreket a járásból és pedig megbízható és számot tevő egyénektől vettük, mit igazolnak a fejlemények is.

Bennünket semmi érdek nem fűz ahhoz, hogy hol legyen a székhely, de mind a közvélemény és közérdek organumának, lapunknak kötelessége, ha arra felhiva vagy felkérve vagyunk, minden érdekltség törekvéseinek helyt adni.

Ezen elvünkhöz hű maradva, ez alkalommal helyt adunk ismét egy harmadik cikknek is, hony a „jóravaló“ megtisztelő jelzót, nemcsak az igen tisztelt cikkíró urtól, de minden oldalról is kiérdemelhessük. Szerk.

Helyreigazító válasz

„A rimaszécsi járás székhely kérdése“ című cikkre.

E becses lapok legközelebbi számában a fent idézett cím alatt egy cikk jelent meg. A cikk bevezető soraihoz az van mondva, hogy a szerkesztő ur szívesen nyit sorompót e tárgyban a más véleményűek nyilatkozata előtt is. Ennek az alapján felkérem hogy a közönséget felvilágosítani szándékozó soraimnak helyt adni szíveskedjék.

Első helyen arra a kérdésre mutatok rá, a mi a bevezető sorokból is kiolvasható, s a mi a vármegyei irányadó körökben is felvetett: hogy mire való volt ezt a kérdést újból előhozni, s ki volt az a balkezű ember, a ki ezzel az ügygyel a vármegye csendes, nyugodt életének a vizeibe újból egy nagy követ dobott be?

Feleletem ez, hogy e kérdést maga ez a lap, t. i. a „Gömör-Kishont“ hozta elő e tavaszon megjelent egyik (12—15.) számában, a mikor a hírek közt, valószínűleg téves információ alapján azt írta, hogy a rimaszécsi járás vezető emberei között erős mozgalom indult meg abban az irányban, hogy a rimaszécsi járásbírószágot átvigyék Feledre, mint a járásnak — a szerkesztőség szerint is — igazi központjába.

Hogy egy ilyen jóravaló vidéki lap, mint a „Gömör-Kishont“ ilyen irányú kérdésekkel is foglalkozik, én azt helyénvalónak tartom, s a miatt el nem ítélem. De a jelen esetben, a mint látszik, tévedt, mert a hírek nem volt komoly alapja. De arra mégis okot szolgáltatott, hogy Rimaszécsnek és vidékének a közönsége körében nyugtalanság támadjon.

Ennek a nyugtalanságnak lett aztán a másik következménye az, hogy Rimaszécs község képviselőtestülete egy a község, mint a vidék és az egész járás érdekében szükségesnek látta azt, hogy a járásbírószágnak Rimaszécsen való megerősítése végett kérelmezze a telek-

könyvi kiegészítést, és egy új adóhivatalnak Rimaszécsen való felállítását. E szemlék az érdekeibe nem ütköztek. Nekünk jogos igényünk van mind a kettőhöz. Ha megvalósul, csak a község fog nyerni általa. Ugy a jó igazságszolgáltatás, mint a helyes pénzügyi kormányzás elengedhetlen feltételek gyanánt követelik mind a két dolgot. Alig van már az országban egy-két olyan járásbírószágot, a melyik telekkönyvvel kiegészítve nem volna. Ennek meggyőződésünk szerint kérelmezés nélkül is meg kell érkeznie a jó és gyors igazságszolgáltatás érdekében mi hozzánk is. Annyi a mi kívánságunk, hogy ez minél előbb megtörténjék.

Rimaszécs ezidő szerint Feledtől nem akart elvenni semmit se szóval, se írásban. A Feleden ideiglenesen elhelyezett közigazgatási szék dolgait megzavarni nem szándékozott. Noha azt vallja, hogy a szolgabírószágnak is Rimaszécsen van a helye és tudánk is már neki kvartélyt adni. Feled mindamelllett azzal felel, hogy Rimaszécs a járásbírószágtól is meg akarja fosztani. Bizunk benne, hogy nem fog neki sikerülni.

A cikkkel, mely e becses lapok mult heti számában e tárgyban megjelent, részletesen nem foglalkozom, van benne néhány olyan helyes állítás is, a mihez szó se fér. De vannak olyan téves állításai is, a melyeket kiigazítás és felvilágosítás nélkül hagyni nem lehet. Ilyen a többek közt az, a miből aztán a többi tévedése is folyik, hogy Feled község inkább megfelelne járási központnak, mint Rimaszécs. S ezt földrajzi magyarázatokkal és területi számításokkal igyekszik bizonyítani.

Ennek ellenében mint köztudomású tény állítom, hogy Felednek Rimaszécshez szemben egy hajszálnyi előnye sincs semmiféle tekintetben. Sőt ellenkezőleg. Feled a gyakori árvizek miatt maga is sokszor szenved egészségügyi tekintetektől. Népeisége az ezert se üti meg. Nagyon kis község. Kellő számú lakásai nincsennek s a mostani szükségletet sem tudja kielégíteni. Es semmi olyan a köztgyere hozott áldozatáról nem tudunk, a mi az ottan való lakást valami nagyon kívánatosná tenné, s a miért Rimaszécsen eldöbni, s járási székhely voltától Feled javára megfosztani kellene.

Ellenben Rimaszécs mellett szól: történelmi multja, szerzett joga, földrajzi fekvése, vasuti összeköttetése, a járási községek közelebb fekvése, nagyobb száma, nagyobb népeisége, nagyobb adozása, fejlettebb kulturális viszonyai és egészséges területe.

Lássuk ezeket egyenként:

1 ször. Rimaszécs a legrégebb időkben is minden korszakban kerületi vagy járási székhely volt. A nép azt megszokta. Ezt a megszokást ok nélkül megzavarni nem volna helyes, a történelmi multat negligálni nem volna igazságos.

2 ször. Rimaszécsen a járásbírószágot 35 évvel ezelőtt törvény alapján szerveztetett meg. Tehát Rimaszécsnek a járásbírószághoz törvényhozásilag adott és megszerzett joga van. Ennek elvétele nehezen, csak fontos okra és törvényhozás útján volna lehetséges, a mibe ezidő szerint belehagyolni a kormányt nem volna se időszerű, se indokolt, mert Rimaszécs ellen, mint járásbírószágot székhely ellen nem panaszkodott semmiféle tekintetben soha senki sem. Sem a község, sem a bíróság, sem a felsőbb hatóságok. Sőt ellenkezőleg: bírának és tisztviselőink annyira jónak tartják az itt való lakozást, hogy holtig kívánunk itt maradni, itt szolgálni, ha külföldben saját egyéb viszonyaik mást nem parancsolnak nekik.

3 ször. Rimaszécs földrajzi fekvése a székhely számára a lehető legalkalmasabb. Két szép, hatalmas és népes völgy (Rima és Balog) torkolatánál. Az utak keresztezése, a völgyek nyílása folytán természet szerint mindenünnen könnyen megközelíthető. A többi járások székhelyétől arányos (20—25 kilométer) távolságban van, a mely körülmény a jövő idők bármely rendezkedésénél figyelmen kívül nem lesz hagyható. Nem úgy mint Feled, a mely közvetlenül Rimaszombat kapujában fekvő, összes érdekelt községeivel együtt már most is Rimaszombathoz volna csatolandó.

4 ször. Rimaszécs vasuti összeköttetése kitérő. A járást keletről-nyugatra végig szelő, gyors járatu vonat megáll itt is, nemcsak Feleden, és a vasut mellett lakó népeket el tudja hozni ide is, épen úgy, mint Feledre. A vasuti gőcpontra való hivatkozás Feled szempontjából igen gyenge dolog. Hiszen ebből a járásból azon a döcögő rimaszombati vonalon csak Jánosi jár be Feledre. Az is csak néha. Pálfa meg igénybe se veszi. Tehát miben áll az a nagysúlyú gőcpont? Tessék inkább odavetni a tekintetét a Balog völgyre és megmondani, hogy annak a völgynek a népe hogyan jut el Feledre? Vagy Rimaszécsen vagy Rimaszombaton keresztül, vagy uttalan-utakon, a balogvölgyi 21 község, mely az egész járásnak a harmadrészét képezi, Feledtől a földrajzi nehezségek és a járható utak hiánya miatt teljesen el van zárva és lehetetlen helyzetben van. Bizony nem szolgált rá ez a gyönyörű vidék, hogy népétől a könnyen meg-

közelíthető járásbírószágot is elvegyék és megközelíthetlen helyre tegyék.

5 ször. Van a járásnak, amennyiben Alsó- és Felső-Bátka külön ezimen szerepel, 63 községe. Ezekből Feledhez közelebb esik 30, Rimaszécshez közelebb esik 30, egyenlő távolságra esik 3 község, u. m.: Perjése, Dobóca és F.-Hangony. Ez a három község, kinek a javára számíttassék? Vagy sehová, vagy Rimaszécs javára. De Rimaszécs javára a státusquó alapján bátran lehet számítani, amennyiben ezek a községek Rimaszécs ellen soha panaszt nem emeltek. En ide számítom. Es ekkor a 63 községből 33, tehát a többség Rimaszécshez van közelebb. Ezek a következők: 1. Alsó-Balog, 2. Felső-Balog, 3. Alsó Bátka, 4. Felső Bátka, 5. Alsó Hangony, 6. Felső Hangony, 7. Bugyikfala, 8. Balog Iványi, 9. Balog Pádár, 10. Balog-Tamási, 11. Balog Ujfalu, 12. Ozkó, 13. Csiz, 14. Derencsény, 15. Dobóca, 16. Dulháza, 17. Gesztes, 18. Harmacz, 19. Jéne, 20. Meleghegy, 21. Martonfala, 22. Radnót, 23. Perjése, 24. Rakottyas, 25. Rimaszécs, 26. S.-Püspöki, 27. Susa, 28. Szent-Simon, 29. Uraj, 30. U.Panyit, 31. Velkenye, 32. Zádorháza, 33. Zsíp. Tessék az ellenkezőjét bizonyítani.

6 ször. A Rimaszécshez gravitáló 33 község népeisége 16514. A járás népeisége 51%-a. (Az 1891. évi népszámlálás szerint, mert a legközelebbi adatok nem állanak rendelkezésemre.) A Feledhez gravitáló 30 község népeisége 15896. Az összes népeiség 49%-a. Feled község népeisége jelenleg 881, Rimaszécsé 1680.

7 ször. Fizet az egész járás összesen 315818 kor. állami egyenes adót. Ebből a Rimaszécshez közelebb eső 33 községre esik 169951 kor. Az adók 51%-a. A Feledhez közelebb eső 30 község adója 145867 kor. Az adók 46%-a. Feled község állami egyenes adója 11554 kor., Rimaszécsé 21725 kor.

8 ször. Rimaszécsnek van két népiskolájában három kitérő, magas színvonalon álló tanerője, van egészséges talaja, kitérő levegője és vize, amelyeket a feledi viszonyokkal össze se lehet hasonlítani. Es van sok derék, áldozatkész polgársága. Ez ugyan Felednek is van, ha kevesebb is!

Igy állván a dolog, tessék megfelelni, hogy hol van hát s melyik hát az a jogczim, a minek az alapján Feledért Rimaszécsen ősi jogából ki kellene forgatni. Bizony nincs meg az a jogczim sehol. Rimaszécs, mint a járás legnépesebb és legtöbb adót fizető községe, a kérdés minden viszonylatában felette áll Felednek. S ha eddig, többszöri kísérletezés után is az igazság szerető emberek Rimaszécsnek és vidékének az ügyét nem hagyták elbukni, bizunk abban, hogy nem hagyják elbuktatni ezután sem.

Tudjuk ugyan, hogy valamint a multban, úgy a jelenben is a vármegyei vezető férfiak sorában évtizedek óta mindenkor találkoztak olyan kiváló egyének bő számmal a főszolgabírószágnak is, az országgyűlési követek közt is, az igazságszolgáltatás és közigazgatás főintézőseiben is, a kiket gyöngédebb szálak és melegebb érdekek fűztek Feledhez, s a kik az ottani ősi romokat a lehetőség szerint új életre ohajtották volna kelteni, de a kik félretéve a magán érdekeiket, mindenkor tisztelettel hajoltak meg az igazság és a magasabb közérdek előtt és hatalmuk és befolyásuk dacára sem erőszakolták azt, amit — hiába — erőszakolni nem lehet. Mert olyan alapon, a hogy Rimaszécsnek, mint járási székhelyet meg-megújítva, ostromolni szokták, fel lehetne forgatni hamarosan a félországot. S azon módon itt Rimaszombaton lehetne kezdeni a sort, a mely a vármegyének is, a járásának is a legszélén esik, és Feled vidékétől eltekintve csakugyan az egész vármegyére nézve nehezen hozzáférhető.

A vasuti hálózatok új irányokat és határokat szabnak meg nemcsak a kereskedelem, hanem a kormányzás és igazságszolgáltatás tekintetében is. Ha ezek a tekintetek nálunk is parancsolólag lépnek fel és a járások határai rendezésének az ideje elérkezik, mi akkor is, a rimaszécsi járás nagy része, szívesebben megyünk Rimaszombathoz, mint Feledhez, mert ennek nincs s nem volna semmi rátiója.

Azaz Rimaszécs nem fog menni az én hitem szerint se ide, se oda. Mert a jövő méhében az van, hogy ha a gyökeres átalakítás korszaka eljön, ennek a vármegyének a déli oldalán, a vasut hosszában Putnoktól Simoniig és Urajtől Bátkaig egy járásnak meg kell maradnia s ennek más székhelye, mint Rimaszécs nem lehet.

Egy rimaszécsi képviselőtestületi tag.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Becsés lapjának mult száma a rimaszécsi járás székhely-kérdésével foglalkozott s a Feled és Rimaszécs közti küzdelmet vetette felszínre vezércikkében.

Inter duos litigantes a harmadik helyen van az

igazság. Szavaztassák csak meg a rimaszécsi járás közsegeit, hogy mit mondanak ez ügyben!

A felelet se nem Rimaszécs, se nem Feled, hanem Rimaszombat.

Rimaszombat a rimaszécsi járás érdeke, mert ez az igazi központja.

Csak megemlítem a dolgot, tárgyalni nem akarom. Laktam a járás mindkét szélén, a Rimaszécshez közelebb fekvő Sajópüspökiben s a Feledhez közelebb fekvő Egyházásbáton s azt tapasztaltam, hogy egyik rész se volt megelégedve a kettős székhelyvel, de nem kívánta annak egyesítését sem egyik helyen se a kettős közül, mert a falusi embernek, ha már járója van, akkor bevásárolni valója is van. — A básti, meg püspöki ember a feledi vagy rimaszécsi kereskedelmi gócpontokon se kaphat többet, mint a maga falujában, s azért ha ügyes-bajos dolga végett a járásbíróskodást vagy a szolgabírói hivatalt kell megkeresnie, Feled vagy Rimaszécs helyett inkább jönne Rimaszombatba, mely csak pár kilométerrel van messzebb, de a pár kilométer távolságot bő körpótlást nyújt élénk kereskedelmével, pénzügyeivel, fejlett iparával s itt központosított hivatalaival, hol is ily alkalakkal összes ügyes-bajos dolgait elvégezheti.

Mint birtokosnak a járás egyik legszélsőbb részével ma is élénk összeköttetésem van s így tudom azt, hogy a zabari meg básti ember is csak Rimaszombatot választaná Feled és Rimaszécs között.

Adóhivatala, telekkönyve a múltban is Rimaszombatban volt a járásnak, ma is itt van, járásorvosának székhelye is itt van, csak a szolgabírói hivatal s a járásbíróskodás nincs még itt. — No de majd itt lesznek azok is, és nem lesz kára belőle se Felednek, se Rimaszécsnek, mert hiszen ugyanis csak morzsa az külön-külön egyiknek is, másikkal is.

A rozsnói járás székhelye Rozsnó r. t. városban van, a nagyroczai járásé Nagyroczén és Jolsván. a rimaszécsi is lehet egy szinten nem a járás kötelekéhez tartozó rendezett tanácsú városban.

A mint a járásnak nem lesz kifogása ellene, nem lesz — azt hiszem — a járásbíróskodási s szolgabíróskodási tisztviselőknél sem.

De hát nem folytatom tovább, hisz ezt a dolgot se ujságcikk, se Feled vagy Rimaszécs mozgalma nem dönti el.

Nagyobb hatalmak kezébe van az letéve; — ezek majd, ha tenni kell valamit — ugyanis meggondolják a dolgot.

Ma Feled mozgalma ép úgy mint Rimaszécsé, az én ideámmal együtt csak egy jámbor óhajítás, melynek valamiképp való eldöntése a messze jövőben van.

Rimaszombat, 1907. július 4

Egy rimaszécsi járási birtokos.

A gömörmezei ált tanító-egyesület közgyűlése.

Ugy külső formájában, mint belső tartalmánál fogva nagy és nevezetes összejövetele volt a vármegye minden nemű elemi iskolai tanítóinak f. hó 3-án városunkban.

A f. hó elsejével életbe lépett 1907. évi XXVII. t.-cz. értelmében az oly tanítók, kik fizetési kiegészítés címén az államtól segélyt élveznek, kötelesek lévén az esküt letenni a kir. tanfelügyelő előtt, csaknem teljes számban megjelentek itt s ez oknál fogva az ált. tanító-egyesület vezetősége úgy intézkedett, hogy az évi közgyűlés a hivatalos eskütellet kapcsolatosan egy időben s egy helyen tartassék meg.

Július 2-án délután 2 órától jul. 3-án délelőtt 10 óráig minden vonat tanítót hozott e városba. A nemzeti zászlóval felékesített vármegyei díszterme, melyet ez ünnepélyes alkalomra Bornemisza László alispán ur szíves volt a tanítóság részére átengedni, csak épen, hogy be tudta fogadni az egyházi hatóságok és érdeklődőkkel mintegy 500 főre emelkedett számú közönséget.

A megjelent vendégek között ott láttuk Bornemisza László alispánt, dr. Kovács László polgármestert, Komáromy István lapszerkesztőt, Széman Endre róm. kath. prépostot, Zapoteczky Endre g. kath. esperest, Csabay Pál ev. ref. esperest, Liszkay János, Becser Endre ág. ev. esperest, Kemény Lajos és Bancsik Samu ág. h. ev. lelkészeket.

1/4 11 órakor a lelkesült gyülekezet felemelkedett helyéről s élénkelte a magyar nemzeti himnust. E szép hazafias énekünk mindenképen gyönyörködtetni szokta lelkünket, de ekkor, 400 iskolázott, vakácziós, pihent hangú tanító és tanítónő ajkáról a mesterkéletlenül, megszámlálhatatlan szólamon rögtönzött szép összhangot hallva, oly élvezetben részesültünk, a melyet az operaházakban sem mindenkor érünk meg.

A gyönyörű ének elhangzása után Pogány István kir. tanfelügyelő magasan szárnyaló, szép, lelkes szavakkal esztelenül az elkövetkezett pillanat fontosságát, lelkiükre kötötte a tanítóknak nagy és fontos kötelességeit, tudatát, buzdítva őket egyuttal a hazaszeretet még fokozottabb mérvű ápolására és fejlesztésére ugy az iskola, mint a társadalom terein. Erre Bihary István felolvasta az esküt, melyet az egybegyűlt tanítóság harsány, de komoly és megilletődött hangon utána mondott. E jelenet nagyszerűségét csak egy körülmény fokozhatta volna, ha az egész vármegye minden tanítója ott van és esküszik; mert az ezuttal mejelent s esküt tett tanítóság hazafias hűségében eddig sem volt okunk kételkedni.

Pogány István tanfelügyelő zárószavai után az esküt tett tanítók közül előbb Szombathy Pál gömörzöllői, majd Erős Samu jolsvai igazgató tanítók mondtak szép halabeszédet s tettek fogadalmat az elhangzott eskükhöz való hű ragaszkodásról társaik nevében.

A szép ünnepély lefolyása után Szombathy László dobsinai polgári fiúiskolai tanár, az egyesület elnöke megnyitotta a közgyűlést. A vármegyei népoktatásügy munkásainak osztatlan bizalma ültette be az elnöki székbe e lelkes munkatársát két évvel ezelőtt; aki a lefolyt idő alatt minden igyekezetét, fényes tehetségeit s összes tetteirejét felhasználva szolgálta és szolgálja azt a nagy és fontos ügyet, melynek vezetése kezeire bízott. Megnyitó beszéde, mint összes működése egyaránt büszkévé telt a tanítóságot lelkes vezérére, ki az egész gyűlés példás vezetésével a legtetszebb megelégedést érdemelte ki.

A gyűlés főbb tárgyai voltak Dery Ede főjegyző tartalmas évi jelentése; Máncsos József előadása az

országos bizottság reformjáról; Hegedűs Zoltán előadása a tanítói nyugdíjtvörvény revíziójáról. Mindkét előadó munkáján megérzett a gondos és lelkiismeretes fáradozás, melyet széles tudásukkal s lelkiismeretes, jó igyekezetükkel kapcsoltak össze nemes és szép siker elérése elősegítése céljából. Munkáitokat a közgyűlés élénk érdeklődéssel kísérte s értük köszönetet mondott.

Az előre haladott idő folytán Erős Samu nagy munkáját az „Eötös-alap helyi gyűjtő bizottságának szabályzatáról” a közgyűlés a sorrendből kihagyta s annak tárgyalását más alkalomra halasztotta.

Ezek után az elnök a választmány különféle javaslatait terjesztette a közgyűlés elé, melyeket az mind elfogadott. Ilyenek voltak: a Ferencz József Tanítók Háza alapítványi hely betöltése; a segélyek és ösztöndíjak kiosztása; a pénztári számadás; a jövő évi költségvetés; a könyvtári és tanszermuzeumi, szerkesztői és az ügykezelést vizsgáló bizottsági jelentések; végül Matolcsy Pál r.-szombati áll. el. leányiskolai igazgató ama kérését, hogy a tanszermuzeumot és könyvtárt a szükségessé vált kiegészítés után a rimaszombati állami elemi leányiskola muzeumba, illetve könyvtárba örökletként helyeztessék el, egyhanguan elfogadta.

A szép lefolyású gyűlést az elnök 2 órakor befejeztvén, a szótát élénkelése után a gyűlés véget ért.

A „Tompá”-vendéglő nyári helyiségében, és a hol még hely volt, mintegy 170 teritékű ebéd volt, kedélyes hangulattal s felköszöntőkkel fűszerezve. Felköszöntőket mondtak: Pogány István kir. tanfelügyelő a királynak, Matolcsy Pál Apponyi Albert gr. miniszterre, Becske Bálint és Kemény Lajos Pogány István kir. tanfelügyelőre, Járossy Endre dr. Kovács László polgármesterre, Törkölty József a vendégekre, majd Becske Bálint Szombati László elnökre s ennek édes atyjára, Szombathy László a lelkészekre és Fábry Jánosra, dr. Kovács László, Kemény Lajos, Fábry János és Bihari István a tanítókra. Csizy Béla az egyesület vezetőire. A társaság este 7 órakor oszlott fel s vitte szét egy szép, kellemes nap emlékeit a vármegye különböző tájaira.

Gazdasági gyűlés és állat-díjazás.

A vármegyei gazdasági egyesület f. évi június hó 30-án Rimaszécsen tartotta állat-díjazással egybekötött éves nagygyűlését. Elmondhatjuk, hogy ilyen népes nagygyűlése az egyesületnek fenállása óta még nem volt. Részt vett azon a vármegye nagyobb és kisebb birtokososztálya majdnem teljes számban, továbbá körülbelül 200 kispaszta. Jelen voltak a nagyobb birtokosok és előkelőségek közül: Szentiványi Árpád, Bornemisza László, Bornemisza Elemér, Balás László, Bence Kristóf, Boza Lajos, Darvas Pál, Dobos Dzsó, Dudás József, Fáy Árpád, Fáy Antal, Fekete Nándor, Fekete Pál, Fodor Gusztáv, Fodor Jenő, Gruner Lipót, Hámos László, Hámos Antal, Hanvay József, Hönsch Ede, Hodossy N., Hevessy Béla, Kneusel Herdlička Károly, Kertész Lajos, Keresztesy József, Legény Iván, Máriaassy Andor, Marikovszky Géza, Nagy József, Nerhaft Antal, Osváth Dániel, Putnok Mór, Palm Nándor, Pósch Elemér, Póka Sándor, Puly Iván, Repeckzy András, dr. Stojkovic Emil, Söldos Elemér, ifj. Szontagh Zoltán, Tornallyay Zoltán, Vattay László, Walther Gyula stb. stb. A gyűlésen Szentiványi Árpád, az egyesület elnöke elnökölt, az egyes ügyeket pedig Fodor Jenő, az egylet jeles titkára adta elő nagy szakértelemmel.

Ezek közül különösen kiemelendő az egylet terjedelmes éves jelentése, továbbá egy új szabályrendelet megalkotása az apa-állatokról.

Az egyesület bika-vásárt rendezett Tornalján, Rimaszombatban és Jolsván állat díjazással egybekötve, ahol 1000 kor. díjat osztott ki. Kisgazdák részére a múlt évben 86 drb. bonyhádi tehénét vásárolt 50 000 kor. értékben. A múlt évben alakította meg az első tejszövetkezetet Serkében.

A baromfi tenyésztés terjesztésének érdekében nagy fajta baromfiakat rendelt és osztott ki. A növény termelés érdekében szintén hasznos magvakat osztott ki. Különlő gépeket rendelt, illetve közvetített. A gőzeke szövetkezet megalakítása érdekében megtette a lépéseket, próba szántásokat eszközölt 10 földbirtokosnál. Kiosztott 5000 drb. gyümölcsfa csemétét Sajógömörön házi ipartanfolyamot rendezett be, hol 30 egyén sajátította el a kosárfonást.

Titkárja által 20 községben tartott oktató népies előadást és a községek között hasznos könyveket osztott ki. Az egyesület vagyona 34801 kor. 30 fillér, 2899 kor. 98 fillérrel gyarapodott tehát a múlt évben.

A gyűlés a rimaszécsi vendéglő nagytértermében folyt le, s ennek végeztével kezdődött az állatdíjazás, melyre 150 drb. ló és 80 drb. szarvasmarha hajtattott fel.

A lovakat bíráló bizottság elnöke: Szentiványi Árpád, a szarvasmarhákat bíráló bizottság elnöke: Máriaassy Andor lettek. A bírálat eredménye a következő: Lovaknál: anyakancza után I-ső díjat nyert 100 koronát Ragályi Barna runyai birtokos, II-ik díjat 50 koronát Bodon Mihály nemesradnóti birtokos.

Kancza csikó után I-ső díjat 80 koronát nyert Lóczy Lajos sajkókirályi birtokos, II-ik díjat 40 koronát Koncz István sajkókirályi birtokos.

Szarvasmarháknál: tehén után I-ső díjat 50 koronát Zsory Gergely balogtamási birtokos, II-ik díjat 50 koronát V. Oross János serkei birtokos, tszó után I-ső díjat 40 koronát Boza Lajos tanító Serke, II-ik díjat 40 korona P. Bőd János rimasimonyi birtokos. Kiosztott még számtalan elismerő díszes oklevél.

Ezután el lett adva 90 drb. 3-4 hónapos yorkshirei malacz 42 korona darabonként. Következett a gépbemutató, mely azonban, a talaj igen kemény lévén, nem mondható sikerültnek.

Az ebédnél Osváth Dániel, a járás derék főszolgabírája mondtott sikerült felköszöntőt az elnökre, majd pedig Hámos László nyug. főispán a bíráló bizottságra.

A rendezés körül főérdeme van Marikovszky Géza Coburg hercegi főintézőnek, ki fáradságot nem ismert és munkáját az elismerés jutalmazta, mellette pedig ügyesen működött közre Fodor Jenő titkár. Nevezetesen tény volt az megyei gazdasági egyesületünk életében, mert különösen a kisgazdák körében keltette fel nagyon az érdeklődést és törekvést.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést ki egyenliten sziveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Harangszentelés Királyhegyalján. Örömtünnepe volt június hó 30-án Királyhegyalja (Sumjác) község népének, a mely napon a hívek fülleiből készült harang lett ünnepélyesen felszentelve. — A vasárnapi harangszentelésre Ferdinánd bolgár fejedelem gyermekeivel: *Tirnovoi Boris* trónörökösrel, *Cyrl Preszlávi* herceggel, *Eudoxia* és *Nadézsda* hercegnőkkel és kíséretével 2 automobilon 10 órakor érkeztek Királyhegyaljára. A felállított és ékesen feldíszített fejedelmi sátor előtt a fejedelmet *Zapotoczky* Endre esperes az egyház nyelvén üdvözölte. Midőn már a királyi Fenségek a sátorban elhelyezkedtek, *Zapotoczky* esperes felköszöntötte a harang keresztszülőit: *Cyrl* herceget és *Eudoxia* hercegnőt, mire *Cyrl* herceg magyarul a következő választ adta: „Nagyon köszönöm a szép üdvözlő szavakat, boldognak érzem magam, hogy ezen ünnepségen kedves atyámmal és nővéremmel részt vehetek. Kívánom, hogy e harang, mely ma ünnepélyesen felavatott és a toronyba felvonatik, századokon át hívja a keresztényeket imára a királyhegyaljai templomba. A keresztszülői tisztet én és nővérem *Eudoxia* hercegnő elfogadjuk.” — A harang kereszttapját *Cyrl* herceget magyar nyelven elmondott beszédeért a jelen volt és könnyekig meghatótt közönség lelkesen megéljenezte. A megkezdett harangszentelési ünnepséget a fejedelem a legnagyobb érdeklődéssel, valamint a hercegek és hercegnők állva hallgatták végig. A nemzeti színtű szalagok és koszorúkkal feldíszített harangot beszentelése után egyházi éneklés közben felvonták a toronyba. Ezután általános csend lett és a fejedelem beszélni kezdett, beszéde szabatos és szép volt. A következő szavakat intézte a sumjáczi néphez: „Mili sumjacks Ludi! Ja som stasivi za som pritomni pri tej slavnostnej prilicitosti posvja ten ja toho zvona vasej Obei Nasledujte Hlas toho zvona! lebo Hlas jebo je Hlas Bosky! kotor oblašnje vám lasku ku Otčini i nem csuje na Vernost najjasnejšium Královi uhorskóm”, s szavait ekképp fejezte be: „Kedves garamvölgyi nép, ezzel zárom szavaimat: Éljen a király, éljen Magyarország!” („Kedves sumjáczi emberek! Boldognak érzem magam, hogy jelen lehetek ennél az ünnepélyes alkalomnál, ezen haragnak felszentelésénél. Mert ennek a hangja az Isten hangja, a mely köztetek a haza és ő felsége a magyar király iránti tiszteletet és hűséget hirdeti.”) A beszédet az egész nép nagy figyelemmel hallgatta és érette a legnagyobb lelkesedéssel éljenezte meg a bolgár fejedelmet. Ezután a fejedelem és családja kíséretével bevonult a templomba, hogy az isteni tiszteletet meghallgassák, őket követte Királyhegyalja és a környék intelligenciája, kiknek igen jól esett, hogy *Cyrl Preszlávi* herceget magyarul beszélni hallották. A mise után több urat megtisztelt és kitüntetett megszólításával, többek között *Tomory* Géza főszolgabíróval többször társalgott. Ezután a bolgár fejedelem a templom és a szegények javára, valamint a koldusok részére pénzt osztogatott ki. A kis hercegek és hercegnők boldogan köszöntötték a népet és a lelkesen megújuló éljen kiáltások között visszamentek automobilon a pohereilai kastélyba. Ézzel a harangszentelés ünnepélyes része véget ért, annak emléke azonban örök időkre kitörülhetlen és felejthetlen marad a nép szívében.

Adomány. *Badinyi* Gyula városi rendőrkapitány a vásári felügyelet címén részére kiutalt 30 korona tiszteletdíjat az iparosok nyugdíj-egyesülete javára ajánlódta. A nemes czél szolgálatában álló intézmény ilyen támogatása dicséretes elismerésre méltó cselekedet s kívánatos volna, hogy e szép példát számosan kövessék.

Tizenöt éves találkozó. A losonczyi állami főgimnáziumban 1892-ben érettségizett ifjak — megállapodásuk és fogadalmuk alapján — július elsején szeretetlakomára gyűltek egybe. A 16 iskolatárs közül megjelent 12, köztük *Wallentiny* Dzsó dr. helybeli főgymn. tanár is. Többen nejükkel együtt, 11-kor tisztelegtek a főgymn. dísztermében a tanári kar előtt és átadtak az ifj. segélyalapra 60 koronát. Aztán kimentek a losonczyi nagy temetőbe, hol megkoszorúzták szeretett volt igazgató tanárunk, a helybeli születésű *Gresits* Miksa sirját. Minket a találkozó annyiban is érdekel és pedig közelről, amennyiben az ünnepi lakomán *Besse* Dávid tanár indítványára elhatározták, hogy a tudós tanár, a losonczyi társadalomban s a magyar középiskolai tudományos irodalomban nagy szerepet játszó, szegény polgári sorból önjerejéből szép állásra jutott férfi szülőhelyét Rimaszombatban márvány-emléktáblával fogják megörökíteni. E célra is összegyűjtöttek nyomban 25 koronát. Ennek őrzését s a gyűjtés folytatását, valamint a leleplezési ünnep előkészítését *Besse* losonczyi és *Wallentiny* dr. r.-szombati főgymn. tanárra bízták. A munka megbecsülésének hirdetésére tették e szép és kegyeletes fogadalmat, melyek megvalósításában bizonyára számíthatnak a mi támogatásunkra.

Ügyvédkamarai hír. Az új ügyvédi rendtartás értelmében — mely a múlt hóban lépett életbe — minden vidéki ügyvédi kamara egy tagját jogosítva van saját részéről az ügyvédvizsgáló-bizottságba felküldeni. A miskolczyi ügyvédi kamara — mint arról értesültünk — *Kovács* Lajos vármegyei főügyész, a kamara volt elnökét bízza meg e fontos tiszttal betöltésével.

Igazgatósági ülés. A kerületi betegsegélyző pénztár, mely folyó hó 1-től kerületi munkásbiztosító pénztárrá alakult át, — ma vasárnap — d. e. 1/2 11 órakor a városháza tanácstermében igazgatósági ülést tart *Rábely* Miklós elnökölte alatt.

Lelkesi vizsga. *Bóly* Dénes rimaszombati ev. ref. segédlelkész a lelkesi vizsgát Kolozsvárott jeles eredménnyel letette.

Nagygyakorlatok. A 6-ik kassai hadtest ideai záró nagy hadgyakorlatát folyó évi szeptember hó 5., 6., 7-én fogja tartani *Rimaszombat*, *S. Gömör* és *Putnók* között. A döntő ütközet 7-én lesz a dobrai fensíkon. A gyakorlaton 15 ezer ember lesz összpontosítva.

Kinevezés. A helybeli kir. törvényszékhez a Szabó József telekkönyvezető nyudijazása folytán megüresedett állásra az igazságügyminiszter *Bisterszky J.* telekkönyvezetőt Edelenyből nevezte ki.

Gazdasági tudósítók. A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Gömör-Kis-Hont* vármegye rimaszécsi járásra nézve *Bornemiza Elemér* bákai lakost és *Császár László* sajópüski lakost, a rozsnói járásra nézve pedig *Kiriny Béla* csetneki lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

Halálozás. Városunk kereskedő testületének egyik közbecsülésben állott fiatal tagja hunyt el f. hó 3-án. A helybeli *Tigermann* és *Enyedi* messzevidéken kitűnő, jó hírnévnek örvendő óras és ékszerész cég beltagja: *Enyedi Miksa*, ki ritka szorgalma, becsületessége és értelmessége révén a vele érintkezők nagyrabecsülését méltán megérdemelte, f. hó 3-án négy hónapi súlyos betegség után 41 éves korában meghalt, mely gyászba borítva családját: odaadó, önfeláldozó gondossággal ápoló öreg édes anyját, és hűséges szerető hitvesét két kis fiával. A tarsával együtt nagy gondnal és sok aldozattal megállapított itteni üzlettel szilárd alapokra fektette s nagyban fejlesztette, tisztességes, jó hírnevét az üzletnek feltékenyen, erős akarral és önérettel őrizte, szakértelme és megbízható egyénisége, jó modora növelte a bizalmat üzlete iránt. Ő maga az izr. hitközség és temetkezési egyesület választmányának lelkes tagja volt. Halála széles körökben kelteztett őszinte részvétet, mely impozáns mértékben nyilvánult a f. hó 4-iken végbement temetés alkalmával is. A kereskedők üzleteiket bezárták s testületileg vonultak ki a végtisztességtételre, melyen az elhunyt tisztelői és barátai nagy számban vettek részt s Singer S. Leo ker. főrabbi mondott gyászbeszédet, különösen hangsúlyozva az elhunyt példás jellemét, tisztességét és ritka becsületességét, melylyel embertársai rokonszenvét és becsülését maga, családja és üzlete részére biztosította.

Kabaret-est Várgedén. A várgedi fürdőélet az idén megelégnél s úgy látszik, hogy az új tulajdonos hivatott s hozzáértő módon igyekszik a fürdő iránt való érdeklődést menél szélesebb körben felkeltetni. Mult vasárnap is zajos volt kint az élet. A vendégek ellepték a fürdő területét, alig volt kapható fürdő — oly nagy volt a jelentkezők száma, kiket a kedvező idő csalt ki Várgedébe. Éjjel, illetve hajnalban külön vonat hozta haza a sok kirándulót, kik a kereskedő ifjak által ügyesen rendezett mulatságból is kivették részüket. Ma vasárnap Kabaret-est rendeztetik, melynek programja ez: 1. „A kis szeleburdi“; monolog, írta Henri Greville. Előadja Koreny Etelka urleány (Rimaszombat). 2. „Kurucz dalok“; tárogató kísérettel, éneklé De Arrigo Sciuto Kornél ur (Palermo). 3. „Hypnotizmus“; páros jelenet, írta Gabányi Árpád. Előadja Perjessy Irénke urleány (Feled) és Morelli Zolta Ödön ur (Fiume). 4. „Az áruló“; melodráma, írta és előadja a szerző De Arrigo Sciuto Kornél ur, zongorán kíséri Reiner Károly ur (Várgede). 5. „A kakasulón“; monolog, írta Gabányi Árpád. Előadja Bíró Sándor ur (Budapest). 6. „A két svihák“; vígjáték egy felvonásban W. B.-től. Személyek: Filepp; Morelli Zolta Ödön ur. Norbert; De Arrigo Sciuto Kornél ur. Másodemeleti lakó: Pajkoss Dezső ur. Egy szolga: Gotthard Bálint ur. Kezdeté este 7 órakor. Az előadást tánc követi.

Élet a Dobosinai jégbarlangnál. A világhírű dobsinai jégbarlangot ez idén különösen nagyszámú tanuló ifju keresi fel az egyéb turistákon kívül. Eddig a következők tanintézetek keresték fel a jégbarlangot tanáraik kíséretében: a kecskeméti kath. főgimnázium, miskolci felsőbb leányiskola, a kassai főreáliskola, a nagybecskereki főgimnázium, a nagykarolyi kath. főgimnázium, a rozsnói kath. főgimnázium, a budapesti III. ker. áll. főgimnázium, a miskolci kath. gimnázium, az újvidéki kath. főgimnázium, a dobsinai polgári fiú és leányiskola, az orosházi polgári fiú és leányiskola, a debreczeni polgári fiúiskola és a rozsnói polgári leányiskola, a segesvári főgimnázium. Németországból a rakiczi királyi tanárképző hallgatói látogattak el a mult napokban a csodás képződményű természet ritkasághoz. A honvédség részéről a kassai magy. kir. III. honvéd kerületi tiszti iskola rándult ki harcászerti lovaglásban Kassaról *Arnótfalvy István* vezérőrnagy vezetése alatt. Sok vendég érkezik naponta a Tatrából. Julius hó végén várják a Tátrafüreden nyaraló József főherceget és családját a jégbarlanghoz. A főherceg egyuttal meglátogatja ekkor nagybatyját a pusztamezői vadaskastélyban nyaraló *Ferdinánd* bolgár fejedelemet is.

Meghívó. A Rimaszombatban érettségizett és a helyben időző főgimnáziumi tanuló ifjuság folyó évi július hó 13-án, szombaton a Széchenyi kertben nyári táncmulatságot rendez, melyre a közönséget meghívják a rendezők. — A tánc kezdete d. u. 5 órakor. Belépődíj: 1 korona. — Kedvezőtlen idő esetén a mulatság július hó 20-án tartatig meg.

A ciszi jódbrom forrás látogatottsága. mint örömmel értesülünk fokozódik A vendégtorgalom ez évben is örömdetesen emelkedik, s a vendégek száma május 1-től július 1-ig 690, vagy is hatvannal több mint a mult év ugyanezen napján.

Táncmulatság. Tornalján f. hó 21-én a Sárospatakon tanuló gömri akadémiai ifjuság táncmulatsággal egybekötött hangversenyt rendez, melynek védnökségére a megye notabilitásait kéri fel.

Tánc-vissza és próbabil. *Dobránszky János* táncmester június 29-én szombaton este szépen sikerült táncvizsgát tartott Nagyszaboson, a gyári vendéglő nagytérben. Mintegy 30 tanítványával mutatta be, hogy a vidéken is, rövid 6 hét alatt szaktudásával és kitartó szorgalmával a táncitanítás terén szép eredményeket ér el. A nagyrészt egyszerű munkás, sőt földmives családok gyermekei ügyesen lejtették el a szokott, különféle, mai divatos táncokat. Legjobban tetszettek mégis a magyar táncok: a palotás, a kormagyar s a gömri csárdás. Messze kiemelkedett mégis a többi közül az a szép magyar kettős, melyet Bacsér Lenke, Bacsér Endre esperes-lelkésznek bájos leánykája lejtett el könnyedén, szépen és oly köztetséssel, párvál Spindler Géza gyári művezetővel, hogy ismételnök kellett az egészet. É szép táncot ifj. *Dobránszky János*, a mester felnött fia tanította be s így a tanuló nagy sikerében ő is osztozott. De az egész vizsga eredményéből azt is láthatta mind a két

táncmester — az apa is, a fiú is — hogy a sok hazontalan külföldi tánc helyett mindenütt csak a magyar faji jellegnek, érzésnek és vérmérsékletnek is jobban megfelelő honi táncokra fektessék, ezután is a főgondjukat. Ezek jobban is tetszenek, mert szebbek is.

A városi tanács szokásos erdei mulatságát mult szombaton — Péter Pál napján délután tartotta meg s a nemes előjáróság most is vigan volt — mint máskor e barátságos oszonnán szokott s kedélyes jó hangulatban jött haza a szabadkai erdőből az esteli órákban.

Kötvények kisorsolása. A polgári olvasókörnek június hó 29-én nevezetes napja volt. A házépítési kötvények kisorsolása befejezést nyert e napon s a kör vezetőségének takarékos és példás gazdálkodása ilykép lehetővé tette azt, hogy a kör az építés által régebben csinált adósságok jó részétől megszabadult. Tizenegy év előtt ugyanis, mikor a polgári olvasókör mostani szép otthonát építette 1000 darab egyenkint 20 korona értékű, tehát összesen 20 000 koronáról szóló házépítési kötvényt bocsátottak ki, melyekből évenként bizonyos mennyiséget hatósági ellenőrzés mellett kisorsoltak s a kötvény után a kamatot rendszeresen fizették. A közönség rokonszenve és érdeklődése a polgárság ezen törekvő és szépen fejlődő intézménye iránt oly nagyfokú volt, hogy ez jövedelméből pontosan megfeleltetett elvállalt kötelezettségeinek. A kötvénytulajdonosok közül számosan visszaajándékozták a kör javára kötvényeiket. Most június 29-én *Rábely Miklós* einöklete alatt nagy bizottság előtt megtörtént az utolsó sorsolás s most már a 20 000 koronás adósság megszűnt. Ennek öröme a kör udvarán, a lombosodó fák árnyában barátságos oszonna volt s a pörkölt fogyasztása közben dr. *Csernay Dániel* szép pohárköszöntő keretében méltatta azok lelkes működését, kik a mai eredmény elérésében az olvasókör buzgó vezetőségét készséggel támogatták. A kisorsoláson a hatóság, a tanács és előjáróság erdei mulatsága miatt nem volt képviselve.

Táncmulatság. A helybeli eszmadia ifjuság jun. hó 30-án vasárnap délután a Széchenyi-kertben kedélyes táncmulatságot rendezett, melyen nem annyira a részt vevők nagyszáma mind inkább a lankadatlan jó kedv dominált mindvégig. A fiatalság lelkesen táncolt a késő esti órákig s a mulatság sikerével a rendezőség meg volt elégedve.

Véres verekedés. A serkei korezmában vasárnap éjjel nagy volt a vígság, a legények ittak, mulattak s Bujna Pál Géza Bélával együtt minduntalan kötekedett a paraszt legényekkel. Kósik István 21 éves ivantalusi eseléd azonban a verekedéstől visszatartotta. E felett való dühében — mikor a korezmából hazafelé igyekeztek, összeszóalkozott a két legény Kósikkal s ezt szörnyen elpáholták és késsel összeszurkálták, úgy, hogy a súlyosan sérült embert a kórházba kellett szállítani. A nyomozás folyik ez ügyben.

Pályázat. A posta-távirda intézetnél posta- és távirda-növendékek felvételnek azon magyar honosságú 14 évet betöltött, de 16 évnél nem idősebb ifjak, kik négy gimnázium vagy négy polgári iskolai osztályt végeztek, fedhetlen előélettek. Folyamodások azon posta-távirda igazgatósághoz címelve, azon hivatalnál adandók be, hol alkalmaztatni óhajtanak. A növendékek 18 éves korukig gyakorlati kiképzés alatt állanak, mely idő alatt 15, 30, 40, 50 korona napidíj általánnyal kapnak. Vizsgájuk sikeres letétele után posta-távirda segédtisztekké neveztetnek ki.

Egy végrehajthatatlan törvény. A mi magyar törvényeinknek általános és közös jellemvonása, hogy magukon viselik a „zöld asztal“ jellegét, a mi alatt azt értjük, hogy mást rendel a törvény, mint az életben keresztül vihető. Szóval annyi-mennyi fogyatékoságuk van, a mikor pedig már életbe kellene lépniök. Ilyen baj történt a betegséggyógyezési és baleset biztosítási törvénnyel is, amelynek talán még nagyobb is a baj a szokottnál, a mennyiben ez a törvény daczara, hogy július 1-én kellett volna életbe lépnie, — vegre nem hajtható. Nem pedig azon oknál fogva, mert hiányzik melőle a végrehajtási utasítás. A kereskedelmi miniszter pedig, ki a törvény végrehajtásával megbízott, július elsejére, a törvény életbe lépését napjára semmitelle intézkedést nem tett. Előállt tehát az a furcsa helyzet, hogy ámbár a törvény már életbe lépett, az illetékes tényleg: egyáltalában nem tudják mit tegyenek, hogyan rendelkezzenek a törvény végrehajtása érdekében.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik feledhetetlen emlékü ferjem elhunytá alkalmából részvételüket fejezték ki s ez által én és családom mérhetetlen fájdalomt enyhíteni igyekeztek, ezuton mondom magam és családom nevében halas köszönetet. Rimaszombat, 1907. július 6. *Özv. Enyedi Miksáné.*

A Nap. A fővárosi zsurnalisztika valóságos szenzációja A Nap, mely ma az ország legfüggetlenebb, legszokimondóbb, legnépszerűbb és legeiterjedtebb ellenzéki napilapja. A Nap a közönség rajongó szeretetétől kísérve egy csapásra hódította meg a szíveket. Minden száma kész meglepetés és szenzáció. A Nap független, érdekes, tartalmas és teljes krónikása a napnak s minden más lap megelőzésével már a kora reggeli órákban kapja kézhez a vidéki olvasó A Nap felelős szerkesztője: Braun Sándor. Politikai cikkeinek legnagyobb részét Lengyel Zoltán, a magyar ellenzék e fényes nevé vezéralakja írja. Irodalmi főmunkatársa Bródy Sándor, Belső dolgozóitársai Ábrányi Emil, Bródy Sándor, Cholnoky Viktor, Erdélyi Jenő, Feld Aurél, Gábor Andor, Haesak Géza, dr. Hajdu Miklós segédszerkesztő, Holló Márton, dr. Kalmár Antal Kemény Simon, Lengyel Zoltán, Nádas Sándor, Pásztor Árpád, Székely Miklós, Szabolcs Balint, Szép Ernő. Ez a névsor — élén Braun Sándor szerkesztővel — kész program. Hangban, tartalomban, formákban, színekben s elevenségben új ez az újság. Valósággal zászlóvivője A Nap a magyar függetlenségi törekvéseknek és ügy politikai, mint újságírói sikerei óriási tényezővé tették. A Nap hasábjain tükröződik a leghívebben a magyar közönség érzelmvilága. Külön szenzációja, hogy a legkorábban megjelenő újság a legolcsóbb is. Egy szám ára 4 fillér (2 kr.), előfizetési ára egész évre 16 kor., fél-évre 8 kor., negyedévre 4 kor., egy hónapra 1 kor. 40 fillér (70 krajczár.) Az érdeklődőknek A Nap kiadóhivatala (Budapest VIII., Rökk Szilárd-utca 9. sz.) készséggel küld mutatványszámot.

Nyugtázás. A rimakokovai tűzoltóegylet által f. hó 23-án megtartott nyári táncmulatság bevétele volt 117 K. 36 f., kiadás 52 K., készpénz maradvány 65 K. 36 f. Felülfizettek ez alkalommal: Ujantálvölgyi tűzoltóegylet 5 K, Knöpfler Károly 4 K, Pollák Márkusz 3 K, Takács Géza, Neumann Adolf, Hello János, Ferencsik József, Lóhnert József, Kuchta András, Postárik Pál, Zuberetz János, Zeidner Árpád, Trecka Ferenc és Reichmann Sámuel 1—1 koronát. Fogadják a nemes szívi adakozók ezuton is a reedezősbég hálás köszönetét. Rimakokován, 1907. június hó 28-án. Lipták Endre, tűzoltó főparancsnok.

Köszönetnyilvánítás. A tamásfalvai „Petőfi“-egylet 1907. június 23-án tartott majálisán felül fizettek: Jávorszki László 60 f., Winter Gyula 40 f., Járosi András 40 f., Kozlik András 40 f., Dombi János 40 f., Pivaresik János 40 f., Kovács Jenő 40 f., Karhut Zsuzsika 40 f., Pál Miklósné 20 f., Andrik Györgyné 20 f., N. N. 40 f., N. N. 40 f., N. N. 20 f., N. N. 20 f. A nemesszívi adakozóknak ezuton mond köszönetet az egylet vezetősége.

Nyiltér.*)

Másolat. 3500—1907. sz. — Vármegyei tiszti fő-ügyész a Dobsina r. t. város előjárósága ellen lejárattott fegyelmi ügyben ügyészi indítványát betérjeszti. *Véghatározat.* Vármegyei tiszti főügyész indítványának elfogadásával a törvényhatósági közgyűlés 14400—14793—906. sz. határozatával városi polgármester kérelmére elrendelt fegyelmi eljárást Dobsina r. t. város előjárósága ellen fegyelmileg büntethető cselekmény vagy mulasztások hiányában beszüntetem. A felmerült 139 kor. eljárási költséget Dobsina r. t. város házi pénztára terhére utalom, mert a vizsgálat alá vont egyének hibátlanoknak bizonyultak, vizsgálat keresztülvitele a város közérdekében szükséges volt a th. közgyűlésen elhangzott gyanusító felszólamlás folytán. Ezen véghatározat ellen a kihirdetést vagy kézbesítést a követő naptól számított 8 nap alatt van felebezésnek helye, mely a vm. közig. bizottsághoz címelve nálam nyújtandó be.

Indokok: A fegyelmi eljárást elrendelő határozatnak alapját a közgyűlésen Benedicty Kálmán által tett azon nyilatkozat képezi, hogy az előjáróság abban a valóságban meg nem felel s az aczélgyer ellen a per vitelére döntő befolyással bíró valótlan tények igazoltattak, hivatkozik a városi polgármesternek szeptember hó 25-én 122—906 sz. a. kelt jelentésében foglaltakra, hogy t. i. igaz ugyan, miszerint a bérlőtársaság a kohóüzemet nem folytatja rendszeresen, mivel igen gyakran faszén hiányában szenved, az anyagokért járó fizetéseket sem teljesíti pontosan, gyakran késedelmeskedik, de a 30 napi felmondási határidőn belül eddigelé még mindig üzembe helyezte a kohót és a városnak megfizette a szerződés szerinti hasznobért és az átadott vaskó, vassalak és faszénért esedékessé vált vételárakat, úgy hogy ez idő szerint a városnál semmiféle hátralékban nincs, s ezen jelentés nem felel meg a valóságnak, mert 1905-ben aug. 9-től október 1-ig 1906 február közepétől április 1-ig, június 4-től 6 héten keresztül a kohó szünetelt, daczára annak, hogy az üzembe helyezésre felhiva lett, és hogy az 1906. november végén kitöltött kimutatás szerint vassalakért 5582 K. 53 fill. s a vaskó átvételével 63737 korona értékben van hátralékban, s ezen mulasztásért a volt polármestert illetve helyettesét terheli felelősség, a vaskó és vassalak hátralékért a bányai igazgatót Ruffinyi Jenőt egyszersmint az akkori ellenőrt dr. Csermák Sandort, de szerinte felelősség terheli dr. Katona László városi ügyészt is, mivel a szerződés betartása feletti felügyelet és mulasztás eseteiben a megintés hatásköréhez tartozik s ezt megtenni elmulasztotta. Ezen vád eileneben beigazoltatott Horváth Sándor kohóbérlő tanuzásával, de a nyomozati iratokhoz csatolt képviselőtestületi határozatokkal is, hogy a kohó 1905. évi augusztus közepén nyitattatvan meg az év végeig üzemben tartatott, hogy 1906. évben januárban 4 héten át, márcziusban 3 hétig, februárban 4 hétig, májusban 3 hétig, júniusban 1 hétig, júliusban 2 hétig, augusztusban 4 hétig, szeptemberben 2 hétig, október november és december hónapban állandóan, valamint a f. évben január 1-től mai napig is üzembe van s amennyiben az egész idő alatt a kohó vaskó és szénnel mindig meg volt töltve, a szén lassanként égett, a vaskó lassan olvadt, s így tulajdonképpen a kohóüzem szünetelésben nem állott, s hogy teljes erővel nem dolgozhatott, oka volt a szénégető munkashiány, melynek következtében elegendő faszén nem volt beszerezhető, Horváth Sándor ezen valómása a bemutatott üzemműkönyvekkel teljesen megegyezik; így tehát be van igazolva, hogy a kohó egyedül 1905. évben így a kezdet nehézségei alatt szünetelt, ezen szünetelést az 1905. évi márczius 22-én tartott képviselőtestületi közgyűlés engedélyezte, a polgármester július 19-én megszürette e szerződésből kifolyó következmények terbe mellett a kohó üzembe helyezését. 1905. augusztus 9-én hozott közgyűlési határozat értelmében a polgármester azon jelentését, hogy a kohó mai napig nincs teljes üzembe, tudomásul veszi ugyan, de kijelenti, hogy ha a bérlő a kohóüzemet rögtön meg nem kezdi a szerződés felbontottnak tekintessék. November 3-án a polgármester megszüretti a vaskó és a szén után esedékes hátralékot a városi pénztárba fizesse be, miután ezen sürgetésnek nem tett eleget, november 18-án újból megintette a hátralékot befizetése végett. Ezen körülmény-nyel egyszersmind be van igazolva az is, hogy az előjáróság mindenkor megtette kötelezettségét s a kötelezettség teljesítésére a bérlő részvénytársaságot figyelmeztette. A C. alatt mellékelt 1906. november 19-én kiállított hiteles pénztári kimutatása szerint az átvett salak és vaskó vételára szeptember 22-én teljesen kiegyenlítő lett. Mindezen körülmények tehát feltétlenül igazolják, hogy azon jelentés, mely a vád alapját képezi, a tiszta tényállásnak teljesen megtelel. Az E. és B. alatti hátraléki kimutatás az át nem adott vaskó és vassalak mennyiségéről szól, mely azonban esedékessé nem vált, mivel ahhoz a városnak csak eladási igénye van, mely azonban akkor érvényesíthető, ha a vaskóvet kitermelte és a szerződő félnek átadta. Így ez figyelembe nem vehető, miután a vaskónek átadását az 1906. okt. 24-én hozott 146. sz. határozattal a képviselőtestület betiltotta. Ruffinyi Jenő és dr. Csermák Sandort mint ellenőrt a terbőkre

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

rótt mulasztás nem terheli, miután ők csakis a tényleges átvétel eszközölhetők, ami át nem vétetett, az előjáróság tudomására hozták, s miután az előjáróság ülésén részt vett, s a felhívás az előjáróság által rendszeresen megtétt, így annak szükségére sem forgott fenn. Dr. Katona László városi ügyész ellen panaszló a vádat eljuttatta, így az tárgyatlaná vált. De hogy a városi előjáróság köteleseit teljesítette s így mulasztás nem terheli, bizonyítja az is, hogy 1906. február 14-én a január hónap esedékes 1/4-évi bérlet kiűzését megszünteti, március 8-án a hátraléknak befizetésére felhívja, s a március 17-én tartott rendkívüli közgyűlésnek azon javaslatot terjeszti elő, hogy utasítsa a tiszti ügyészt a hátralék erejéig a per megindítására s kijelenti, hogy a hátralék kifizetéséig a bérletnek sem vaskó, sem salak, sem szén ki nem szolgáltatható. Ily körülmények között a fegyelmi vétség tényálladéka megállapítható nem lévén, terheltet a fegyelmi eljárás beszüntetése mellett a vál és következményei alól felmentendőknek kimondani kellett. Jelen véghatározatot külföldben Benedicty Kálmán dobsinai lakosnak térít-vevény mellett kézbesíteni s a tiszti vm. főügyészszel is közlöm.

Rimaszombat, 1907. április 5-én.

(P. H.)

Bornemisza, s. k., alispán.

Anna-bál

1-3

fog megtartatni **Csiz fürdőben f. évi július 27-én** a helybeli tűzoltó-egylet javára. Kéretik a tisztelt közönség pártfogása. Belépti-díj 1 kor.

Birtok eladás.

A kövi határban fekvő tagosított urbéri birtok, mely áll:

60-1124 kat. hold jó szántó,

12-0104 kat. hold jó rét,

3-1417 kat. hold terméketlen,

0-0704 kat. hold kert a hozzá tartozó

erdő s legelő-illetőséggel, lakásokkal s gazdasági épületekkel eladó. — Az érdeklődők tudakozódhatnak **özv. Gocsó Jánosné** tulajdonosnál Kövi és **Gocsó Emilné** Felsővály.

Spanyol meggy.

Kézzel válogatott spanyol meggyet **5 kilós**, csinosan fonott vesszőkosarakban szállítanak **3 korona 75 fillérért Hibján Sámuel** utódai Nyiregyháza.

Bernáthegyi kutya-kölykök.

Dijazott szülőkől származó faj-tiszta, hosszú szőrű Bernáthegyi kutya-kölykök kaphatók, esetleg öszre előjegyezhetők: **Szoyka Pálnál Rimaszombat**. Kérdezősködéseknél **válassz-bélyeg kéretik**. — Kívánatra a szülőkről fénykép is kapható. Ugyanott I-ső angol pávás és parókás **falgambok** is kaphatók.

2-3

Tégla eladás.

1000 darab — Likér olvasztó-telep ab kemence — 40 korona. — Állomás öt percz.

7-12

Kuchta Dániel Nyustya.

Kiadó bolt és lakás.

Deák Ferencz-utca 8. szám alatti **Kovács Zsigmond** féle bolthelyiség a hozzá tartozó rak-tárakkal együtt **1908. év május hó 1-től** bérbe-
adó, — továbbá:

a **Ferenczy-utca 6. szám alatti** házban egy 3 szobás szép utcai lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel és kerttel **azonnal kiadó**. Ertekezhetni **Benyó Béla** tulajdonossal.

2-*

Pályázati hirdetmény.

2883-1907. — Rimaszombat r. t. városnál nyugdíjazás folytán megüresedett s évi 1400 korona fizetés, 350 korona lakpenz járandósággal s nyugdíj jogosultsággal egybekötött **rendőr-alkapitányi** állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom ennél fogva azokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy képzettségüket igazoló s eddigi működésükről szóló bizonylataikkal szabályszerűen felszerelt kérvényeket hivatalomhoz **folyó év július hó 15-ének** déli 12 órájáig annál inkább nyújtsák be, mivel az elkészen érkező kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Rimaszombat, 1907. július 6.

Dr. Kovács, polgármester.

Erdők

tűzfatermelésre vagy műfatermelésre Gömör és a szomszédos megyékben készpénzfizetés mellett megvételre kerestetnek. **Csim** a kiadóhivatalban.

Hirdetmény.

24. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a miskolci kir. járásbírósnak 1906. évi sp. II. 1417/3. számú végzése következtében **dr. Ferbstein József** ügyvéd által képviselt **Az első magyar ált. biztosító társaság** javára **Kossuth József** ellen 382 kor. 94 fill. s jár. erejéig 1907. évi február hó 3-án foganasított biztosítási végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 3620 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: ökrök, tehének, kocsik, szekerek, szánka nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbírósnak 1906. évi V. 443/3. számú végzése folytán 382 kor. 94 fillér tőkekövetelés, ennek 1906. évi november hó 19. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 101 korona 20 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Csizben alperesnél leendő megtartására **1907. évi július hó 15-ik** napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881-ik évi LX. t. cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszées, 1907. évi június hó 28. napján.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Pályázati hirdetmény.

A „Garamvölgyi Takarékpénztár részvénytársaság” **könyvelői állásra**

pályázatot hirdet. Az állás javadalmazása: 1200 korona törzsfizetés, alapszabályszerű jutalék, egyelőre egy szobából álló lakás és fűtés.

Pályázhatnak oly felső kereskedelmi iskolát vagy kereskedelmi akadémiát végzett fiatal emberek, kik a magyar és tót nyelvben, könyvelés és levelezésben jártasak és katonai kötelezettségüknek eleget tettek.

Az állás f. évi augusztus hó 1-én elfoglalandó. Egyszerű bizonyítvány másolatokkal felszerelt, sajátkezűleg irt kérvények **folyó év július hó 15-éig** nyújthatók be.

A megválasztott tartozik megválasztásakor bizonyítványai eredetijét bemutatni és 1200 korona óvadékot letenni.

Pohorella vasgyár, (Gömör megye) 1907. évi június hó 20. án.

3-3

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

1869. sz. — A tornaljai kir. járásbírósnak, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **tornaljai takarékpénztár és érdektársa** végrehajthatóknak **Lenkey Pál** végrehajtást szenvedő elleni 1300 korona és 73 korona tőkekövetelések s járulékaik iránti végrehajtási ügyében a sajlókelei 77. számú tjkönyvben foglalt A. 2. 4. sor. 162. 235. hrzi számú s Lenkey Pál nevében álló rétre 479 koronában, továbbá a sajlókelei 187. sz. tjkönyvben foglalt A. 7. sor. 7. hrzi számú s ugyanannak nevében álló belsőre s azon levő 10. népsorszámu házra az árverést 404 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanokra az **1907. évi augusztus hó 24-ik** napján délelőtt 9 órakor sajlókeken, a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tornalján, 1907. évi június hó 8-án.

Feledy, kir. járásbíró.

Fodrásznő

ki a hajfésülést Budapest legelőkelőbb fodrásztermében sajátította el, ajánlkozik uri hölgyekhez mindennapi fésülésre. **Mázik Anna** (Szentpéteri utca 17. sz.)

2-2

Saját műhelyemben készült butorok!

BUTOR

a saját műhelyemben készült, feltűnő olcsó, — nagy választék — szép és jó kivitelben kapható:

Deutsch Géza

kárpitós és diszitó butorraktárában, **Kossuth Lajos-utca 3. sz.**, (dr. Weinberger Rezső ügyvéd ur házában.)

Saját műhelyemben készült butorok!

2705. sz. — Rimaszombat r. t. város tanácsától.

Önkéntes árverési hirdetmény.

Rimaszombat r. t. város önkéntes árverés alá bocsátja, illetőleg ajánlati verseny utján eladóvá teszi a tulajdonát tevő **Erzsébet-téri**

1. **Városháza beltelkét** és összes épületeit 60000 korona becsértékben,
2. **A Kaszinó épületet**, illetve telkét és azon levő összes épületeit 100.000 korona becsértékben,

3. **A „Három Rózsa” vendéglőt**, illetve telkét és összes épületeit 100.000 korona becsértékben és a Tompa téren levő

4. **Régi leányiskolát**, illetve telkét és annak összes épületeit 130 225 korona becsértékben Venni szándékozók ajánlataikat az ajánlati összeg 10% ának a városi pénztárba történt befizetését igazoló nyugta csatolása mellett a polgármesteri hivatalhoz **folyó év július 10-ének** délelőtti 11 órájáig nyújtsák be, ahol a részletes árverési feltételek megtekinthetők.

Az ajánlatok feletti mindennemű döntési jog a közgyűlésnek marad fel.

Rimaszombat, 1907. június 20.

3-3

Dr. Kovács László, polgármester.

Hirdetmény.

466. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a besztercebányai kir. járásbírósnak 1907. évi Sp. 175/3. számú végzése következtében **Löwy József és társa** javára **Braun Sarolta** ellen 157 korona 45 fillér s járulékaik erejéig 1907. évi június hó 20-án foganasított kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 1474 korona 10 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: butorok, italneműek, tehén, stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. bíróság 1907. évi V. 358. számú végzése folytán 157 korona 45 fillér tőkekövetelés, ennek 1907. évi január hó 1-ső napjától járó 5%-os kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 37 korona 24 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Rimakokován, az adós lakásán leendő eszközésére **1907. évi július hó 17-ik napjának** délutáni 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszombat, 1907. évi július hó 4-én.

Gasko, kir. bir. végrehajtó.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jöhrnevé gépeit a **nyári időnyre**, nevezetesen:

Cséplőkészleteit könnyű járással járgány vagy gőzmozdony általi hajtásra.

Kézi cséplőgépeit járgányhajtásra is alkalmazva, szalmarázó készülékkel vagy anélkül. **Backer- és magtár-rostait**, továbbá mindennemű **szivattyukat**, **gőzgepeket** és **gőzkazánokat**, **szeszgyár-berendezéseket**, m. p.: **Hense-főzőket**, **cukrosítókat**, **malata-**, **burgonya-szúzókat**, **malom berendezéseket** stb.

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét tartjuk állandóan**.
Gazdasági gépeink képes, valamint öntődének gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.

3-6